

"Eesti Politseilehe"

SISU

1923 a.

I. Üldsisulised kiriutused:

administratiiv-õiguslised alal ühes seaduste tõlgitsemisega, politsei praktika ja tehnika jne.	Lhk.
Ametlike wastawuse proovimine, A. Liit	513
Awalik- ja eraõigus, K. Mikfeldt	531, 553, 573
Belgia politsei oludest	347
Berliini kriminaal-politsei jälgimisamet, V. Finke	311
Berliini 1922 a. tapmismotiwid, H. Salaw	414
Berliini õõmajade elanikud, E. Engelbrecht	225
Berliin õõsel, E. Engelbrecht	564
Edukas rööwmõrtsukate tabamine politsei poolt	464
Eesti linnad, W. Smetanin	117
Eesti rahwa osawõtmine poliitilisest elust tsaaari ajal	409
Elukutse wabadusest, E. Maddison	367, 409
Endised Eestimaa linna kodanikkude liigid ja nende asutused, O. Lio	365
Erakorralised abinõud massiliste rüüstamiste ning mässukatsete wastu wõitlemises, W. Finke	536
Erakorralisest seisukorrast, E. Maddison	603
Esperanto alalt	105
Ew. Wennaste (Herrnhuti) koguduste tekkimine, nende asutamine ja tegewus Eestis	702
Fouché Joosep, J. Kaiw	518
Hakenrihteritest ehk haagikohtunikudest, M. Morrison	581
Halb käekiri ja selle järeldused, Dr. H. Schneickert	6
Hüpnöös kuritegude jälgimise teenistuses	268
Jalgpalliwõistlus	43
Inglise politsei arenemisloost, K. Kogermann	501
Isikutundmisest	193
Kaardimängudest, A. Lensomit	454
12.—17. sept. s. a. ärarepetud rahwuswahelise administratiiv teaduslise kongressi tegewusest	217
Kas wõib näpujälgi wõltsida, Dr. H. Schneickert	579
Keelte seadustest, E. Kübarepp	111
Kerjajad ja kuritegewus, E. Engelbrecht	37
	704

Kihwtiste ja kangemõjuliste ainete müügi korraldus Eestis, R. Wallner	95, 107, 190
Kihwtitaja, E. Engelbrecht	260
Kirjanduse alalt	703
Koer politsei teenistuses, W. Finke	619
Kogukondlise hoolekande seisukord Eesti linnades läinud aastal, A. Allikas	425
Kohtutcast	64
Korteriolud Eesti linnades, W. Smetanin	449
	474, 491
Kuritegewuse wastu wõitlemine, E. Engelbrecht	586
Kuritegijate kindlakstegemine Ameerikas, Dr. Schneickert	28
Kuritegijate tagaajamine, E. Engelbrecht	49
Kuriteod ja nende jälgimine, A. Liit	646, 670
Kuulikindel soomuskehakate politseile, Dr. H. Schneickert	630
Kõlblusestuwast awalikkudest ettekannetest, J. Kaiw	298
Kõrgemate politseiametnikkude kursus	98
Kümme aastat monodaktyloskoopia alal, H. Salaw	42
Laskeriistade registreerimisest	584
Laulupeo kawa	384
Liikumine ja liikumisabinõud, A. Lensomit	412
Liikumise wabadus, E. Maddison	329
Linnawolikogu walimiste seaduse tehnilised puudused, W. Smetanin	689, 714
Looduskaitsest, J. Kaiw	109, 137
Loteriidest, A. Lensomit	157
Lühike ülewaade praegusest piiriwalwe kokkuseadest ja tegutsemise korrast, J. Anderson	371
Majandusteadusest, H. Margens	61
Maksude sissenõudmisest, Prof. Berendts	129
	155
Mineraal-walgustusõlilade ladudes hoidmine ja müügi korraldus, A. Lensomit	596
Moodne karistustäitmine, H. Salaw	651, 682
Muinsuste kaitsest, J. Kaiw	21
Murdwargad, E. Engelbrecht	525
Mõnda kogukondlistest maksudest, Henrikson	60
Mõni joon wana Israeli õigusest ja õigustmõistmisest, O. Angelus	78
Mõrtsukatöö selgitamiskommisjoni tegewusest, Dr. Schneickert	81, 91

Lhk.

	Lhk.		Lhk.
„My House is My Castle“, E. Maddison	3	Rootsiaegsed administratsiooni ja kohtu korraldused Läänemeremaadel, M. Morrison	301
Naispolitseinikud Soomes	19, 40		336, 351
Nurjaläinud röövkallaletungimine. E. Engelbrecht	503	Sammuke edasi meie politsei spordi alal	559
Omawalitsuse päewaküsimused Saksamaal, E. Stein'i järele	535, 557, 575	Seksuaalsetest teguridest kriminalistikas, H. Salaw	201
Omawalitsuste ettevõtted kui omawalitsuste tuluallikad, Prof. Berendts	641, 665	Sileesia jaama ümbrus Berliinis, E. Engelbrecht	545
Omawalitsuste rahaline seisukord ja maksud, E. Dolf	569, 593, 612, 625	Siseministri abi-hra E. Kübarsepa ettekanne siseministeeriumi 5. aastapäewal	675
Orduaegne õigusline kord Tallinna linnas ja maal, M. Morrison	159, 178	Soome linnade keskbüroo	609
Pariisi kriminaal-politsei	309	Suggestsioon	455
Pariisi politsei, Wau	209, 237	Süümärkide tõenduste teaduslised alused, Dr. Ed. Locard'i järele	269, 374, 429, 477
Parlamendi politsei- ja karistuswõim, Prof. Berendts	490, 529, 577		495, 516, 534
Perekonnanimedest, S. Sommer	362	Taskuwargus ja selle wastu wõitlemine, Dr. Riemann	354
Petitsiooni õigus, E. Maddison	169, 187	Teetegemise kohustus, E. Dolf	73, 89
Poliitiline politsei Wene keiserriigis, M. Morrison	601, 615, 642	Teine kõrgemate politseiametnikkude kursus	12
Politseiametnikkude kogude senisest ja edaspidisest tegewusest	632	Telegrafeeritud käekiri, Dr. H. Schneickert	649
Politseiametnikkude kursused	585	Trükiseadus, J. Kaiw	172, 194, 215
Politsei arwuline koosseis Daanimaal	311	Trükitoodetega kauplemisest, J. Kaiw	234
Politseilisest käsust, Prof. Berendts	332, 453, 476	Tshehoslowaakia omawalitsuse walimisseedus, E. Dolf	520, 598, 644
Politsei ja eradetektiiv asutused, E. Engelbrecht	9	Tuletõrje seadustest, E. Kübarsepp	131, 153
Politsei ja publikum, E. Engelbrecht	346	Tunnistajate seletustest	50
Politsei ja tuleõnnetuste ärahoidmine	304	Tunnistusraamat üldise isikutunnistusena, Dr. H. Schneickert	253
Politsei ja õiguslik riik, Dr. Stier-Somlo	17, 33, 57	Udupilt ja kinofilm politseikoolides, H. Salaw	629
Politsei raiooni ülemate XII kursus	724	Uus abinõu kuritegewuse wastu wõitlemiseks	456
Politsei uus korralduskawa Rootsis, G. Ignatius	334	Wabariigi kaitsest Saksamaal, Dr. Schütze	59, 75
Politsei ülemate koosolek politsei peawalitsuses 14.—16. nowembrini 1923 a.	671	Wargad uimastusainetega, Dr. H. Schneickert	728
Postijaamade korraldamisest, A. Mölder	185, 213, 240	Wiini politseikool	434
Posti saladus, E. Maddison	249, 265	Wiini politseimuseum, O. Angelus	722
Praeguse aja politseiwõimu arenemiskäik Inglismaal	356, 378, 431	Wälispolitsei tegewuse aruanne 1922 a.	458, 479
Rahwahääletamine, O. Angelus	175	Wördlewad jooned praeguse maksu tolliseaduse ja uue tolliseadustiku wahel, J. Anderson	667, 692, 717
Rahwuswaheline administratiiv teadusline kongress	64, 483	Ülewaade kriminaal--politsei tegewusest 1922 a.	219, 256, 271
Rahwuswaheline politseibüroo, Dr. H. Schneickert	699, 312	Ülewaade abielu lahutamisest ja uude abielu astumisest Ew.-Lutheri usu kirikus	697
Rahwuswaheline politsei konwerents	312	II. Õigusteadusest, Wann. adw. K. Mikfeldt.	
Rahwuswaheline politseinikkude liikumine ja Esperanto, A. Pung	542	Tsiwiil-õigus: 11, 23, 45, 63, 83, 97, 115, 140, 161, 179, 197, 221, 243, 258, 312, 415, 498, 522, 560.	
Rahwuswahelise kuritegewuse wastu wõitlemisest, W. Finke	22	Tsiwiil-kohtupidamine: 617, 634, 678, 701, 726.	
Rahwuswahelisest õhusõidu õigusest, A. Lensomit	112, 681	III. Ametlik osa: 14, 48, 65, 84, 98, 118, 143, 162, 181, 199, 224, 245, 259, 278, 315, 338, 358, 382, 418, 437, 439, 462, 483, 501, 524, 543, 563, 585, 603, 618, 636, 650, 681, 703, 725	
Rahwuswaheliste kuritegijate jälgimine	242	IV. Küsimused ja kostmised: 14, 28, 49, 67, 85, 120, 144, 164, 181, 201, 224, 246, 262, 282, 320, 383, 420, 465, 505, 546, 587, 621, 637, 654, 686, 729.	
Raiooni ülema Aug. Tedder †	25	V. Kirjad toimetusele: 13, 26, 47, 142, 223, 314, 338, 703.	
Raiooni ülem Hans Liima †	720	VI. Mitmesugust: 67, 118, 245, 383, 420, 439, 636, 653, 685, 705.	
Registreerimisbürood Saksamaal, O. Suursööt	260, 725		
Riigikohtu kriminaal-osakonna otsus asjaliste tõenduste hoiele andmise korra kohta	317		
Riigikohtust			
Ringreis mööda Berliini öölokaale, E. Engelbrecht			

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

SP, 511

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 1 (57).

17. jaanuaril 1923 a.

III. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
Tellimise hind: aastas Mk. 800.—
poole aastas 400.—
weerand aastas 200.—
Üksik number maksab Mk. 18.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.
Awatud kell 1/2 9 — 1/2 3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:
1/4 lehek. Mk. 3000.— 1/4 lehek. Mk. 800.—
1/2 " 1500.— 1/8 " 400.—
1/3 " 1000.— 1/16 " 200.—
1/32 lehek. Mk. 100.—
Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.
Adressi muutmine 10 mk.
Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.

Sisu: 1) Dr. Stier-Somlo, Politsei ja õiguslik riik. 2) G. Maddison, „My house is my castle“. 3) J. Kain, Joseph Fouché. 4) G. Engelbrecht, Politsei ja eradetektiivajutused. 5) Adw. K. Miffelbdt, Õigusteadusest. 6) Teine kõrgemate politsei ametnikkude kursus. 7) Kirjadest toimetusele. 8) Küsimused ja kostmised. 9) Kuulutused.

Politsei ja õiguslik riik.

B 2563 „E. Politseilehe“ kaastööline Kölni ülikooli professor Dr. Stier-Somlo.

(2 järg.)

Maavalitsetele kuuluvad õigused olid väga mitmekesised. Kõneleti mitmesuguste õiguste nimetustest. Nende all mõisteti lepinguid, omandusi abielu kaudu, olukorrasiooni, ametkõne, kuid ka kumbel ja traditsioonil oli oma tähtsus. Niisama oli maavalitsete õiguste ulatus wahel kitsam, wahel laiem, üldiselt oli raske nende õiguste kogusumma kohta ühist ülewaaatlikku pilti saada. Neid õigusi nimetati würistlisteks (Hoheitsrecht) õigusteks. See õiguste tükeldus oli pikema aja kohta piisitu. Wäljapääseteed sellest seisukorrast pakkus loodusõigus (Naturrecht). Tema iseloomustuseks tuleb öelda, et ta mitte üksi neid positiivse õiguse põhimõtteid filmas ei pidanud, mis riigis maksuwusele pääsenud, waid sarnaseid õigusi otsis, mis ära määraksid, kuidas olema peab, sealjuures tegeliku elu eest peidus olewat tõde,

witimaist tõe põhjal piisimat õigust ülesleida piides. Selle juures mindi ratsionalistilistest seisukohest wälja, nagu suudaks puht mõistusline mõttetöö õigust luua ja kindlaks määrata, ilma et elu kogemuste otsustawat mõju filmas pidada tarwitsetks.

Loodusõiguse mõjul sat ka õpetus riigi eesmärgidest tuntawa tõuke. Juba õige pea peale maawalitsete wõimu tekkimist saab üldine heakäekäik loodusõpetuse põhjal mõelduandwamaks riigi eesmärgiks seatud. Sellele eesmärgile pidi ka maawalitsete õiguste kogusumma wastaama ja sellega kokkukõlas olema. Need senini mitte ühetaolised, süstematiseerimata ja ülewaaatlikufeta õigused pidid omi sihte ja otstarbet loodusõiguse tõttu üldisheakäekäiguga kokkukõlasse seadma. Seal kus sarnased õigused maawalitsetel puudusid, anti need neile ja kus nad selle põhimõttega wasta-

olus seisid, muudeti need ära. Selle tõttu omasid ka maawalitsejate õigused rohkem ühetaoltsena ja ümarikuma ilme, kuid ühtlasi laienesid nad ka tuntavalt. Kujunes nii, et maawalitsejate õigused ainult seal tunnustust leidisid, kus nad üldise heakäekäigule vastavana paistisid ja maawalitseja ise oli tihti see, kes oma ametnikkudega teataval võimuavalduse juhtumisel heakäekäigu põhimõtet tõendada suutis. Seega ruttasid maawalitsejad loodusõiguse mõtteteadlastest põhjendustest enestele kasu püüdma ja laiendasid oma õigusi niivõrd, kui võrd seda üldise riigi kui niisuguse otstarbekohasus vähegi võimaldas. Soomulikult ei püüdnud ka siin eriti üksikutele juhtumistele isiklik määramise võime mõju. Väikertigid (ofartigid) olid tol ajal ainsamaks eluvõimuliseks elemendiks riigiga võrreldes. Sellest tekkis ühtlasi kartus, et maawalitsejate võim kuni äärmiseni kasvama saab. Selle tõttu sai riigi poolt 1495 a. riigikohus ja 1501 a. riigi kõrgem nõukogu asutatud lootes, et see kehtvõimu edaspidisele hävinemisele tõkkeks oleks. See lootus oli aga asjata.

Maawalitseja õiguste hulgaft omasivad faks iseäranis suure tähtsuse. Üks neist oli jus politiae, s. o. poliitiseid õigus. Üldise heakäekäigu põhimõtte järgi, oli maawalitseja kohustatud heakorra eest hoolt kandma. Selle tõttu oligi temal heakorra teostusel oma alamate vastu õigus võimu tarvitusele võtta. Just see õigus kuulubki poliitisele. Et aga teenus sel alal, kehtvalt muutuvate elutingimiste tõttu, alaliselt nute ülesannete teostusega kokkupõrkama peab, siis juhtus ka paratamata, et mitte ainult kord tarvitusele võetud ja traditsiooniline ükfi mõduandew polnud, vaid korra ja heakäekäigu alalhoidmisel tuli ka uusi korraldusi luua. Selle tõttu aga laienes poliitiseid õigus ja ühtlasi maawalitseja võimupiir sel alal, nii et tulewikus selle võimu laienemise piiritsid sugugi ette näha polnud. Teine maawalitsejate õigus oli maksude peale panemise õigus, kuid sel alal ei suutnud võimupiirid sedavõrd laieneda, kui poliitiseid õiguse alal, sest teatav määramise õigus oli siin veel seisustele jäetud. Kuid ka sel alal oli kõik alles kaunis kindluseta.

Kui nüüd sel teel maawalitsejate õigused äraarvamatuks kasvasid oli aga sellele tõl-

fetegemine ainult vähesel määral võimalik. Siiski kartab mõte, et olemasolevat õigust kurjasti pruukida ei tohiks ja et maawalitseja ennast ise hävitab, kui ta riigi põhimõtte vastaselt antud seadusi kurjasti tarvitab. Selle põhimõtte kaudu läks korda würstlike õigusi, kuigi vähe, piirata. Suuremal määral aitas selle võimupiiramisele põhimõtte kaasa, et ise omandud (blagobriobretennõe, wohl-erwerbene) subjektiivsed õigusi ei rikutaks. Järgneval ajajärgul tekkis weelgi uusi waateid, muu seas, et riigil siiski ka niisuguste, olgu kas või würstlike õiguste tunnustamisel tarbekorral tegemise wabadus peaks olema ja ainult Saksa riigi põhiseaduse mõeti 1919 a. artikkel 129 all ise omandud õiguste tunnustamine kuigi ainult ametnikkude kohta sisse. Sel ajal aga tärkas ise omandud õiguste põhimõtte just maawalitsejate õiguste piiramiseks ja temal ei püüdnud teatav mõju. Kuid toetades ise gi selle põhimõtte peale, arenes peagi n. n. jus eminens — häda õigus (Notrecht), mis riigi huvides ise omandud õiguste rikkumist tunnistas. See häda õigus lubas riigile igal ajal üksikute isiklike õiguste piirfonda tungida, kuigi see enam jagu kahjutasu abil lubatav oli.

18 aastafajal leiame kõik selle liikumise kujunenuna. Maawalitsejate awalik võim ei rehkendanud tarwilisel määral kehtvõimu korraldustega. Nooruse liikumise tormilise jõuga püütakse neist mööda peaseda, kuid iseloomustaw on, et siin tügew eetilise filmapilk osa mängis, sest nüüd ei olnud siin enam riigi eesotsas seiswa i s i k u (indiviidumi) võimupiiride laienemisest juttu, mitte tegelik, välispidine würstide suurwõim ei olnud siin sihiks. Nüüd said wued walitsewa võimu sihid ära määratud. Poliitilise ühisolemuse suurus, see oli awaliku tegemise eesmärk. Riigi suweräniteet, mitte würsti suweräniteet! Riigi idee wõidab, würst ei taha enam midagi oma, waid riigi jaoks — wähemalt riigi teorias. Kui nüüd 18. aastafajas awalik wõim ühelt poolt piiramatuks muutub, otsib ta siiski teiselt poolt moraalsel õigeks mõistmist, milles egoistliked ja isikliked mõjud kustuvad.

„My House is My Castle.“

Administratiiv asjade peawalitsuse juhataja E. Maddison.

„My House is my castle“, — minu maja on minu kindlus, — nii käib üks Inglise konstitutsiooni põhimäärustest. Kas võib veel paremini ära määrata kodu puutumatus ning tema lähedat sidet isikupuutumatus? Sellest ütelistest on igale ühele selge, et kodu puutumatus nagu isiku oja kutsutakse, et see loomulik ning tarvilik isiku-

Common Law järele on lubatud ainult kahel juhtumisel kodaniku majja tungida: 1) kuritegija tabamiseks. Kuid ka see on lubatud ainult neil juhtumistel, kui tahetakse eendada rasket kuritegu (felony) ehk hädaohuliku rahurikkumist. Nende tingimuste olemasolul on sissetungimine lubatud ka igale eraisikule. Kui viivitamine häda-

Kriminaalpolitsei peawalitsuse ülem
Kuus.

puutumatus täiendus. Kas oleks võinud rääkida isikupuutumatuselt, kui kodaniku maja — tema kodu ei oleks kaitstud omavalitsuste sissetungimiste vastu? Ei, — ainult kodu puutumatus juures on kindlustatud ka isikupuutumatus.

Kuidas kufagil kindlustatud isikupuutumatus, see on lugijale tuttav warem meie lehes ilmunud kirjatiikist (w. nr. 45). Alljärgnevate ribadega tahame lugijaid tutvustada kodu puutumatus seisukorraga.

Allgame wanast klassilisest konstitutsiooniliste vabaduste maast — Inglise maast, nagu seda juba käesoleva kirjatiiki pealkirja nõuab.

ohulik, siis võib sissetungimine sündida ilma uste avamise nõudmiseta. Kui majas forda saadetud raske kuritegu (felony), siis võib kuritegija tabamiseks üks maha murda ilma tema avamise nõudeta ning ilma sellekohase aresti käsuta — warrant. Kui politsei varustatud aresti käsuga, võib ta kuritegija tabamise otstarbel ust maha murda vaatamata selle peale, kas jutt raskest kuriteost (felony) ehk lihtsast üleastumistest (misdemeanour), kuid selle eel peab käima uste avamise nõue. Võpüks võib juba kindlõdetud, kuid siis ärakarganud kuritegija tabamiseks selle maja ukki, kuhu kuritegija põgenenud, sellekohase nõudmise järele ma-

ha murda. Kui esimene kinnipõetmine sündinud ilma aresti käsuta ehk kui kõne all oleval juhtumisel jälitamine ei sünni mitte värsketel jälgedel, s. o. otsekohe, siis peab selleks olema aresti käsi, väljaarvatud raskeid kuriteo (felony) juhtumised.

Teiseks lubatakse poliitseilist kissetungimist warguse ja warastatud asjade jälgile saamiseks. Maja läbiotsimine, samuti ka uste maha murdmine sünnib ainult rahukohtumise warranti põhjal. 18 aastajal katjuti ka mässuliste kirjatööde autorite awalikuks tegemiseks läbi wiia poliitseilist maja läbiotsimist. Kuid see walituse katse sai jäädawalt lõpetatud Enticu v. Carrington'i kohtuasja puhul.

Peale nende, Common law's ettenähtud, juhtumiste on ette nähtud terve rida kodu puutumatusse rikkumise juhtumisi kirjutatud õiguses — seaduses.

Kuid kõikidel nendel juhtumistel nõutakse rahukohtumise warrant, väljaarvatud sanitaar ja wabrikute seaduste rikkumise juhtumised, kui ülewaatust majades ja wabrikute ruumides toimetawad sellekohased inspektorid.

See juhtumiste ring, kus sarnaseid maja läbiotsimisi ja kriminaal juhtumistel toimetada võib, on seadusega kindlaks määratud ning mitte igal juhtumisel lubatud, kui kahtlus karistatavast teo olemasolul kohta tekib. Seda piirkonda võib laiendada ainult seaduse kaudu.

Käesolewa kirjatüki alguses toodud Inglise õiguse määrust omaks wõttes, kõneleb Ameerika ühiskondade konstitutsioon selles juhtes weel järgmist: „Kindlustatakse rahwa õigus isiku ja kodu puutumatusse kohta... omawoliliste wangistuste, läbiotsimiste... wastu.“

Inglise eeskujul võib poliitsei eramaja astuda ainult seaduses ettenähtud juhtumistel, kusjuures läbiotsimist võib toimetada ainult kohtu isearalise wolituse põhjal.

Samuti lubatakse ka Prantsuse seadusandluse järele eramajadesse tungida ilma peremehe nõusolekuta ainult seaduses ettenähtud korras ning juhtumistel. Sellest üleastujaid karistatakse code pénal järele kurnis karmilt. Ühtlasi tuleb tähendada, et õigel walituse agent võib tungida eramajasse ainult tulekahju ja uputuse puhul, samuti ka, kui ta majast appihüüdu kuulub. Grand on malfew restoraanide, kohwikute

ja teiste sarnaste ettemõtete kohta, kuhu igatiks peaseb, samuti ka mängupõrgute ja awalikkude majade kohta. Sarnaste ettemõtete ruumidesse tungimiseks on poliitsei ohwitseridel igal ajal luba. Päewaajal wõiwad ametnikud oma amettalitustes tungida eramajadesse ainult ülaltähendatud tingimustel; edasi on kohtuwõimude esitajatel isearaliste seadusmäärustega lubatud maja läbiotsimisi ning wangistamisi toimetada; peale selle on finantsseaduste põhjal riigi teatud agentidele õigus antud eramajadesse tungida kontrolli teostamise ja järeleuurimise otstarbel.

Saksa 1919. a. põhiseaduses leiame kodu puutumatusse kohta järgmist: „Jaa sakslase kodu on temale waba koht (Freistätte) ning puutumatu. Grandid on lubatud ainult seaduste põhjal.“ (§ 115.)

See määrus ei ole Saksa konstitutsioonilises seadusandluses uudiseks. Ta on tuntud näituseks juba Preisi 1850. a. konstitutsioonist, kus ta järgmiselt oli wäljendatud: „Kodu on puutumatu. Sinna võib tungida, samuti ka kirju ja paberisi ära wõtta ainult seadusega kindlaks määratud juhtumistel ning wiisil.“ (§ 6.)

Selle tõttu ei wõi peremehe tahtmise wastu keegi kellegi majja tungida, väljaarwatud kellel selleks ameti põhjal wõlt ehk kes sinna selleks seaduslikult wolitatud ametasutuse ülesandel läheb. Õigel on keelatud kellegi kodu tungida. Õb-ajaks on arwatud 1. oktoobrist kuni 31. märtsini k. 6 õht. — k. 6 h. ja 1. aprillist kuni 30. septembrini k. 9 õht. — k. 4 homm. Keeld kellegi majja tungida ei käi tulekahju ja uputuse juhtumiste kohta, ehk kui kellegi elu hädaohus ehk keegi maja sisemusest appi hüüab; samuti ei käi see keeld ka niisuguste asutuste kohta, kuhu õb ajal igasugust publikumi ilma erandita lastakse, nii kaua, kuni need kohad juuretulewale ehk sealwiibiwale publikumile awatud.

Sarnaste isikute esialgse tabamise ja kinnipõetmise otstarbel, keda karistatavast teo kordasaatmisel ehk keda kohe selle kordasaatmise järele jälitama hakatud, samuti ka arafarganud wangide tabamiseks võib jäliw ehk selleks juurekutsutud ametnik samuti ka jäliw ehk selleks juurekutsutud walweametfond (Wachtmannschaft) ka õb ajal eluforteritesse tungida. Peale selle võib jäliw ametnik wangistamise ehk esialgse kinnipõetmise otstarbel õb ajal eluforteritesse tungida, kui tõsised põhjused selle poolt rää-

giwad, et jältaw pikema wiivituse juures wangistuse eest kõrwale wõib hoida.

Keels õõ ajal eluforterisse tungida ei ole maksen nende ruumide kohta, kuhu tolli- ja maksuametnikud nende poolt toimetatawate rewisjonide teostamiseks õigustatud tungima ilma et see tolli ja maksu seadustega ükssi päewa ajaga piiratud oleks.

Läbiotsimine wõib sündida harilikult ainult motiividega warustatud kohtuliku käsu põhjal, mis asjaosalistele kohe ehk lähema 24 tunni jooksul peab ette näidatama. Kui aga olemas hädasoht, siis wõib maja läbiotsimise ka julgeoleku asutuse ametnikkude poolt korraldatud saada ilma kohtuliku käsuta. Mõnedel juhtumistel wõiwad wal-

Wälispolitsei inspektor
Jakobson.

Austrias on peale konstitutsioonilise kindlustuse kodu õiguse kaitseks wäljaantud weel 1862. a. 27. oktoobri seadus. Eluforterisse ehk teistesse kodu olemusse (Hauswesen) kuuluwatesse ruumidesse tungimine on harilikult kriminaal-protsessiline abi nõu, mida kas kuritegijate tabamiseks ehk tõendawate asjade leidmiseks tarwitatakse. Selle tõttu on ka ülaltähendatud seaduse määrused 1883. a. 23. mai kohtupidamise seaduse wõetud. Et aga läbiotsimist toime panna, selleks peab olema põhjendatud nähtamus, et läbiotsimine soowituid tagajärgi annab.

we ametnikud, nagu näituseks gendarmierie, ka omal algatusel majade läbiotsimisi toime panna, näituseks kui mõne isiku kohta sunniviisil kohtu ette toomise ehk wangistamise käsl juba wälja antud jne. Eluforterisse tungimine teistel põhjustel peale kriminaal-protsessiliste põhjuste, näituseks poliitiliste rewisjonide, maksuääramise ja maksukontrolli jne. teostamiseks on põhjendatud ning normeeritud ükssikutes finants ja poliitilistes walitsusseadustes.

Joseph Fouché.

J. Kaiw.

Enamjaole lugejailt on Fouché nimi igatages tundmata. Kuiigi, woiw wua, teda tord ajaloois wõiminoel numeratud, on ta arwatawasti parast poole ununenud, ject on juurimaidri nimepo meeles pwaawa, mi monoerialal tähtjat tegelast. Tallinna publikumie on Fouché tuuaw B. W. Cardou wai-tendiist „wiasame Sans Gène“.

Ei ole huwituseta tuua mõnd joont sarnaje ihtu euwt ja toost, tes Prantjuse arewamaul aegul neli toroa järgimooda poliit-juminiiri tohal oli wayewaware waiit-juste ajal, tes ütsteist ei jallinud. Pais-tab muinasjutuna, et ütš ja jama isit efi-tets direktooriumi ja konjulaadi, siis teiser-riigi, parast Napoleonit Eiwalt tagasiüle-fut jalle tema all ja lõputš Ludwig XVIII all, ielle wenna ta tapamajmale saatis, wõis pusiida sarnafel sijepoliititilijelt tahtjal tohal, nagu jeda oli poliitjeiminiiri toht.

Fouché sündimisaja tohta puuduwad findlad teated. Dppts oratoriaanide kongregatjioonis (Congregation des prêtres de l'oratoire de Jesus). Kõpetades õppimist astus ta tähendatud kongregatjiooni lii-mets ning oli mitmes õpeajutusjes mate-maatika ja mõtteteaduse professoriks. Kuigi ta ise waimuliktu ordenisje tuulus, ei suut-nud see teda tagasi hoida usju üle hirtwita-mast ja oma usjallimatust üles nättamast iseäranis siis, kui rewolutsioon lahti puh-kes. Rewolutsiooni päewil pani ta oma pädagogi ameti maha ning hakkas adwo-kaadiks. Ühtlasi sai ta äärmiselt radikaal-jete klubide tulisemaks liikmeks. 1792 a. waliti ta konwenti, kus ta montagnardide parteiga ühines. Seal hääletas ta muu seas ta Ludwig XVI surma poolt. Selle järele täitis ta mitmesuguseid tema peale pandud ülesandeid, käis sõjawäge loju-mas ju. Omil komandeerimisreijidel kat-sus ta igal pool tsjutada rewolutsioonilisi ideefid. Mit keelas ta ära muu seas furd ühes linnas igasugused usjulistjed manis-es-tatjioonid wäljaspool tirituid; surnuaedade wärawate kohale käätsis ta ristide asemel järgmisjed sõnad riputada: „Surm on igawene uni“. Werise kuulsuse omandas ta Lionis, kus ta royalistide mässu mahasu-rumisel hulga rahwast lastis maha lasta. Pariisi tagasi jõudes waliti teda warsti jakobiinide klubi esimeheks. Kuid paljuile arusaamatul kombel hakkas ta terrori äär-

must eitama ning sai Robespierri wasta-feks, kes teda jakobiinide klubist wälja ajas. Wõib olla oleks Robespierriiga wastoila sattumine Fouchéle hukatusjeks saanud, kui jeda ei oleks tatistanud esimese langemine ning surmanuhtlus, millele kaasa aitas Fouché. Waatamata, et Fouché pärastpoole parajusmeelsete ridades figureeris, arre-teeriti ta 1795 a. terroristina, kuid sai warsti jälle amnestia põhjal wabastatud. Selle järele sai ta eestkoitmise tõttu saadi-fuks wälismaile. 1799 a. nimetati ta poliitsei ministriks. Siin algas tema peate-gewus.

Täieline mõll walitsjes Prantjusmaal, kui Fouché Pariisi tuli oma kohta üle wõtma. Kümme aastat kestnud rewolutsioon oli oma ärewusega, suurte sõnadega ning faa-faskäiwate pettumustega Prantjusmaa üdini tüütanud. Juimejed olid kahtleja-teks ja poliitilijelt ükskõikjeks muutunud ning oli järele jäänud ainuke soow rahu, ja toidetud oleku järele. Kuid soowitud omaette elu oli ainult unistus. Mõõda Prantjusmaad liikusid rõwjalgad, kes oma teguwitji wahel kommunisimi põhimõte-tega, wahel jälle royalisimi poolehoiuga katšid, jelle järele kuidas see soodsam pais-tis. Waatamata igasuguste reformide peale oli enamjao kodanikkude olemasolu waewalt elamismäärt. Rewolutsiooni esi-mese kahessa aasta kestes oli ükši üle 20.000 seaduse wälja antud, kuid õiglusele ei oldud siiski ligemale jõutud (S. v. Gentig — Fouché — Tübingen 1919). Rahwas andus õn-nemängule ning lõbu maitšmisele. Ditses prostitutsioon ning soolapuhujate tegewus, ject uuši arste juure ei kaswanud. Mõllu ja wiletsuste täitendusteks löid siin ja seal lõkfele royalistide mässud.

Fouché oli oma peale raske ülesande wõtnud.

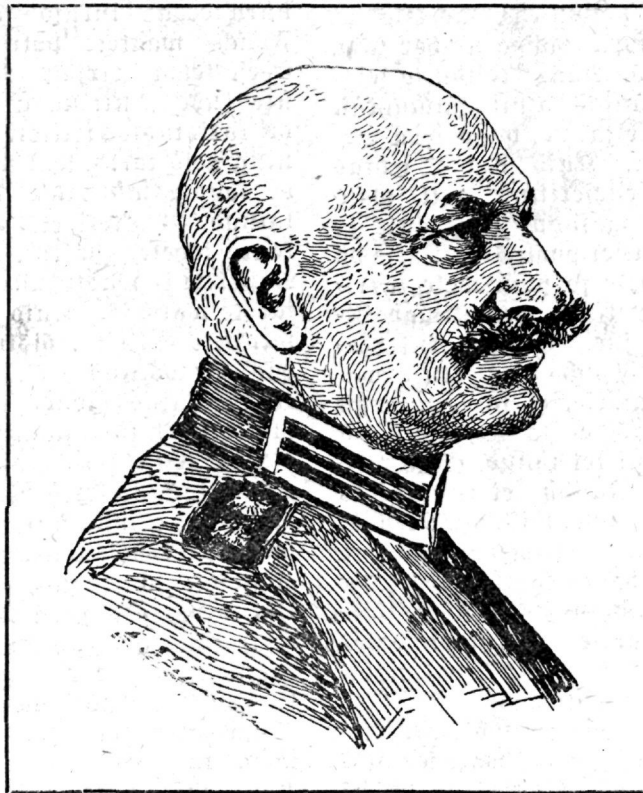
Katkestades tema elukäigu kirjeldust, mi-da kirjatiiki lõpul toome, katsume siia lühikest ülewaadet anda jelle üle, kuidas Fouché oma ülesandega walmis sai ning misjugu-seid abinõusid ta korra loomijeks neljal ministri ajal tarwitusele wõttis.

Endine poliitsei organisatjioon ei wasta-nud enam aja nõuetele, kusjuures armesse tuli wõtta ka jeda, et prantjuse sõjawäe wõitude läbi riigi piirid palju latenenud

olid. Tuli ümbermoodustamine ette võtta. Fouché lõi neli juurt politsei ringkonda, millede eesotsjas kaunis laialdaste volitustega riiginõunikud seisis. Sarnasteks juhtideks valis ta vastavad isikud. Kuid Fouché iseloomustuseks tuleb siin tähendada, et ta omi ringkondade ülemaid üle oma pea ei lastnud tõusta, vaid alati esimesel kohal oskas püüda. Ministeerium oli jagatud kuude osakonda, milledest esimene ministri salasekretäärile allus ja kus kõik sarnased asjad said lahendatud,

tud iseäraline Bureau des journaux, kuhu Fouché paremaid tulemehti kogus.

Politiilise politsei alal tuli Fouché'l töötada väga keerulises olukorras. Iga waheldunud valitsus jättis järele teatud poolehoidjate ringkonna, teiselt poolt oli tulevastel võimupiüdjatel omad toetajate rühmad. Kõigi sellega tuli rehkendada. Ultraradikaalid, kes hambaid kokku hoides feiserritiigi korda välja kannatasid, olid alati võitlusvalmis. Fouché ministri kar-

Tallinna linna politsei ülem
Saar.

mida minister kellegile teisele ei usaldanud. Teine oli üldise julgeoleku ja salapolitsei osakond. Kolmas osakond kujutas enesest mõnesugust sibeorgaani senati vastavate komisjonidega wangimajade ja awaliku trükitõna asjades. Neljanda osakonna alaks olid emigrandid. Viienda ja kuienda osakonna alla kuulusid arwepidamine ja arhiw.

Teaatrite, ajalehede ja teiste trükitööde tarwis oli ministeeriumi juure asuta-

jeeri esimesel poolel tuli iseäranis ägedat võitlust pidada royalistide vastu, kes siin ja seal pead tõstsid. Bendees ja Bretagnis mõllas inglise raha ja sõjariistadega warustatult peaaegu alalõpmata mäss. Kuid just poliitilise politsei alal näitas Fouché oma osawust. Enurejooneliselt oli korraldatud tema poolt võitlus royalistide vastu. Tema agendis liikusid igal pool. Nii Berliinis, Wiinis Peterburis, Londonis kui ka New-Yorkis leidis filmi, kes emigrantide igat

litgutust jälgisid. Agendid liikusid alati sõja-
wäe kannul; samuti olid nende kindla wal-
we all Pariisi saatkonnad. Ei jõutud kül-
lalt imestada poliitilise poliitsei leidlikkust
ja terawmeelsust.

Oma endisest elust tundis Fouché väga
hästi parteiwahelisi intriigisid, ja üffitute
ifitute huwid ja raldumusi ning nüüd oli
tal laialdane wõimalus neid kogemusi ära
kasutada. Selle tõttu õnnestas tal ka tõige
paremini salaluuret luua ning promotat-
siooni tekitada, mille läbi tal korda läks pal-
jud ifikuid oma wõimu alla wõtta ja nen-
de tegemust juhtida.

Õmestamiswäärt osawusega mõistis ta
awaliku arwamise apparaadiga ümber käia.
Oma „Bureau des journaux“ kaudu ja teis-
tel tumedail teil sünnitas ta nii waimustust
kui ka mõrudust, selle järele, nagu seda tar-
wiliku leidis olemat. Kuid seda ei tehtud
mitte shabloonilise enesekiituse abil, waid
poliitsei walmistas igasugu pilkelaulu ja
teatritükke jne. Poliitsei poolt kleebitakse wõ
jooksul maja nurkadele ja plankidele karri-
katuure, mis pärast poliitsei poolt filmapaist-
walt ära korjatakse jne. Samuti kui Na-
poleongi ei pidanud Fouché awalikku arwa-
mist misiks. Arwatase, et ta sellepärast
seda nii wähe hindas, et ta ise nii palju
awalikku arwamist oli tekitanud. Kuid mit-
te ükfi trükitoodete kaudu ei sünnitatud
kuulujutte ja igasugu arwamisi, waid selleks
seisid poliitsei teentstuses mitmet jagu äri ja
ja ametmehed, nagu habemeajajad, wäikeste
joogikohtade omanikud jne., samuti ka kõr-
gema feltskonna daamid, kes wastawates
rahwakõhtides Fouché bureaus walmista-
tuid kuulujutte laiali külwasid.

Fouché iseloom oli ja jäi mõistatuseliks.
Tema ifiku ja tegemise wahel walitses ala-
tt wastolu. Ifikul, kes riitgipõrde puhul
jakobiinide wastu waljud abinõud tarwitu-
sele oli wõtnud, kes kord surnuaedilt ristid
laskis maha wõtta, olid sõbrad nii äärmis-
tes pahempoolsetes parteides kui ka kõrge-
ma waimuliku seisuse hulgas.

Suwitaw oli see asjaolu, et Fouché, kes
kord wäselise inimeste tapmise eest tagasi
ei põrganud, surmanuhtluse wastaseks sai:
Elu oli teda õpetanud, et järsud abinõud
igakord soowitawaid tagajärgi ei anna. Tihti
pidid ifegi tema wocnlased imestusega nä-
gema, kuidas ta Napoleoni poolt wihat-
jus antud käske ignoreeris, hädaohus wii-
biwaille oma agentide kaudu seisukorrale
teatades ning üle piiri õigenemist wõimal-

dades. Kuid mitte harwa ei tulnud ette
juhtumised, kus Fouché kohtu poolt wabaks
mõistetuid ifikuid edasi kinni pidas. Selle
wastu aga laskis ta tihti surmamõistetute
tema kätte usaldatud kaassüüdlased, kui nad
tema arwamise järele hädaohulikud ei olnud,
lihtsalt wabaks, kuid seadis nad poliitsei wal-
we alla, mille all mitte praegust poliitseilise
walwe tülikat instiituti ei tule mõista,
waid mis tegutses ilma nähtawa apparaa-
dita. Siiski oli see poliitsei walwe nii kin-
del, et ta walwe all olewaid ifikuid igasu-
gustest edaspidisest rawatuste teostamisest
loobuma sundis ja nii mõnedki nõrgema
näruidega ifikuid enesetapmisele wiis.
Fouché waateid poliitsei kohta wõib leida
ühest tema kirjast Napoleonile: Poliitsei
üleandeks, nii nagu mina sellest aru saen,
on karistuswäärilistele tegudele ette jõuda,
ning neid takistada; ta peab neid juba nen-
de idus lämbutama, millest seadus wõib
läinud. — Tihti ei pannud ta üldse keisri
käske tähele, ehk küll väga hästi teadis, et
Napoleonil wastuluure töötas, kes ka tema
järele walwas. Kuid Napoleon, kes oma
ministri külma mõistust wääriliselt hin-
das, ei wõtnud seda häln-asti, sest teadis,
et wihatujus mõndagi torda saatis, u is ei
oleks pidanud hinduma.

Oma seisukorra peastmisesks oskas Fouché
ikka abinõusid leida. Nii jutustatakse, et kord,
kui ta alles oma ministri karjeeri algas, te-
ma farm wäljaastumine jakobiinide wastu
„wiesaja nõukogus“ ärewust oli sünnita-
nud ning teda juba wäljaspool seadust ta-
heti kuulutada. Seal kuuldaske tänawal
korraga kapjate plaginat ja sõjariistade kõ-
linat. Waielus lõpeb ja rahu on majas.
Nagu pärast selgus, oli Fouché üht oma tut-
tawat raskawäe riigemendi ülemat palunud
Bourbonide palee ees ainult paar harjutus-
wõtet teha. —

Kuni wanaeant ei saanud ta lahti tungist
inimesi petta, neid effiteele ehk sinna weda-
da, kuhu ta soowis. Samuti oli talle oma-
ne kõige üle hirwitada. Nii ei saanud ta
end tagasi hoida, ifegi Robespierri üle nal-
ja heitmast, mis tol korral elufardegaw oli.

Ette tuues mõnd joont tema loodud politi-
sei organisatsioonist ja tema iseloomust pea-
tame lõpuks weel mõne tema eluloolise
andme juures. Kuid tähendame siin siiski,
Fouché poliitseilise tegemise peale pilku ta-
gasi heites, et see tegemus ainult tolleaegse
jündmustiku raamis täielist hindamist wõib
leida ning et tema poolt loodud organisat-

hooni wiljakus ainult siis mõeldav oli, kui seda aparaati juhtis sarnaste mõistustlike võimistega isik, nagu seda oli Fouché.

Nagu varem tähendatud, oli Fouché neli korda politsei ministriks. Ehk küll ministriks nimetatud 1799. a., kuid ette nähes Napoleoni tõusu, sai ta viimase poolehoidjaks ning aitas temal riigipöört läbi viia. Kuid, et ta pörgumafina abl Napoleoni elu kallale kippumist ära ei suutnud hoida, sai ta, kuigi ta weel kuni 1802. aastani ministri kohal edasi püüis, Napoleoni poolt senaatoriks määratud ning suurem summa rahalist autasu antud. Et aga järgnevad politseiministrid küllalt osavalt keisri vastaste parteide kawatfusi ei suutnud jälgida, sai ta 1804. a. uuesti politsei ministriks nimetatud. Paari aasta pärast sai talle d'Otranto hertsogi aumini antud ja suurem maatiik kingitud. Kuid aimates Napoleoni langesi hakkas ta keisri vastaste parteidega ja Inglise walitsujega läbirääkimisi pidama. Napoleon sai aga sellest warsti aru ja tagandas ta ametist. Aramannes peitis aga Fouché palju tähtsaid paberid ära, et oma järeltulijat kaitfufusse wiia ja, wõib olla, neid paberid tulewikus wabest kuidagi ära kasutada. Kartes tagatufamist, petas ta end wäljamaale, kuid sai warsti jälle loa Pariisi tagasi tulla ning Neapoli saadikuks nimetatud. Kui Ludwig XVIII. Pariisi ta-

gasi tuli, leidis juba Fouché tema tulijemate poolehoidjate hulgas. Kui aga Napoleon Elba saarelt Prantsuse pinnale astus, oli Fouché see, kes teda kui isamaa päästjat terwitas ning Napoleon oli sunnitud oma julgeoleku huwides Fouchéd jälle ministriks nimetama. Ka sel korral ei katkestanud Fouché omi sidemeid Ludwig XVIII. Peale Waterloo lahingut oli jälle tema see, kes Napoleoni tagasiastumist nõudis ning pärast teise restouratsioonile kaasa aitas. Kui Ludwig XVIII. uuesti wõimule pääsis, nimetas ta tänuks Fouché neljandat korda politsei ministriks. Kuid äärmiste royalistide pealekäimisel, kes talle seda andeks ei wõinud anda, et ta üks kuninganna wenna surma süüdlasest oli, pidi Ludwig XVIII. järele andma ning nimetas teda Dresdeni saadikuks. Siin tabas teda aga dekreet endiste kuningate tapjate kohta, mille järele wiimased Prantsuse piiridest pidid lahkuma.

Kohta kaotades ajus Fouché Austriasse, kus ta Austria alamana Triestis 1820. a. teisel jõulupühal suri. Rahwa jutu järele ei ole isegi loodus rahul suutnud püüda ning nii on tema matmise päewal Triestis kole lumetorm tõusnud ning isegi puusfärgi furnuwantrist tänavale paiskannud.

Politsei ja eradetektiwasutused.

„E. Politseilehe“ kaastöeline Berliini krim. kommissar E. Engelbrecht.

Riiklise korra olemasolu algusest peale on tarwiliseks peetud, et riik enese ja oma kodanikkude kaitfeks, igasuguste hädaohutude eest, eriti sunniabimõusid peab tarwitama. Riisugune sunnimõim riiklises elus awaldub muu seas ka politsei näol, kes oma ülesannete poolest wäga mitmekesine on ja harilikult kolme pealiiki jaguneb — wälis- (administratiiv-), kaitse- ja kriminaal-politseidesse. Need pealiigid jagunewad omakord mitmesse eriliikidesse, nagu terwis- hoiu-, tööstus-, liikumise-, tulekaitse-, ehitus- ja teistesse politseidesse. Üldiselt on politseiwõimu teostamine, seal kus riik seda otsekohe ei teosta, sagedasti omawalitsuste ülesandeks jäetud, nagu üksikutes linnades ja teistes omawalitsustes. Kuid ka teistel walitfusasutustel wõiwad politseilised õigused olla, nagu neid sagedasti metsa-, tolli- ja raudteewalitsuste ametnikud omawad.

Politsei ametnikud alamast kuni ülemani on oma terwes kogus riigiteenijad, kas otsekohefekt wõi mitteotsekohefekt, nagu lugu omawalitsuste politsei juures. Selle eesõigustatud seisukorrale wastawalt seisawad politsei ülesanded üldiste huwide kaitfeks. Selle tõttu on politsei ainult seal tegew, kus riigi ja seltskonna üldhuwifid hädaohut waritfeks, seega oma kodanikkudele kaitfeks pakku- des igasugu hooletuse tõttu tekkivate kahjude kui ka wägiwõlbe elanikkude heakäik- käigu halwamise ja waranduslise seisukorra rikkumise eest. Eriti raske ülesanne lasub siin juures kriminaal-politsei peal, kelle te- gewus kuritegude jälgimises ja selgitamises seisab. Restem wõitlus kuritegude ja kuritegijate wastu juhib ühtlasi kriminaal-politseile eriti wastutusriikka koha seltskonnas kätte. Energiline ja arwulifelt wastaw kriminaal-politsei wõib ka selles suhtes

tõist ja tänuväärt teeneid jeltskonnale pakkuda. Kuid kahjuks on kriminaal-politsei ainult arufordadel arwupoolest wastaw. Tema wähene juurenemine ei suuda pea kujukil kohutawalt kaswawa kuritegewusega sammu pidada. Salwad ja puuduliid palgaolud on nii mitmeidki paremaid jõudud muudele tegewuse aladele tõuganud. Kriti on suurteõstus palju paremaid kriminaal-ametnikke oma teenistusse meelitanud. Oja on kas iseisewalt eradetektiivbürood asutanud ehk juba asutud büroodesse teenistusse üle läinud. Era politsei ja riigi politsei — harwa leidub imelimumaid wastandid. Kuna harilik (riitline) politsei ainult juhtumistega tegemist teeb, milledele awalit üleüldisuse huwi ei puudu, seega üldise heatäetäigu heatis töötab, lasew „era politsei“ ennaist ütsikute erihuwide otstarbeks ära kasutada. Kuna ütsikute huwiwid tihti raste on üldisuse huwidest eraldada, langewad ka jarnastel fordadel mõlemate politseide tegewused ühte. Era politseiks loeme meie kõiki neid väga mitmesuguseid politseiasutusi, kes era ettemõtete, mitte aga mõne ametkonna teenistuses seisawad. Suurematel kaubamajadel ja tööstusettemõtetel on juba pea kõigil „oma“ politsei, kellele mitmesugune asutuse kaitse kohuseks tehtud. Era politseide tegewus on tirtsade asutuse huwidega piiratud ja tungib harwa awalituse ette. Selle wastu mängib aga teine liit era politseilised n. n. „detektiiv“ bürood awalitus elus kaunis tähtsat oja. Detektiiv bürood on ärilised ettemõtted, kellede kaasabi igal üks tarwitada võib — seega awalitud asutused. Kuna need asutused Inglismaal ja Ameerikas juba pikemat aega tegutsewad, tuntakse neid Saksamaal ainult 1880 aastast, kus kellegi Caspari-Roth-Raffi poolt esimene detektiiv büroo Berliini asutati. Sellele järgnesid pea ka teistes Saksamaalinnades eradetektiiv asutused, mis suuremalt osalt oma tegewuses kaunis loomulik-asjalikul alusel püüsid. Teisest küljest puudus aga sagedasti neil see nõuetaw alus. Wiimaste tegewus mõjus peagi seks kaasa, et suuremad hulgad nende asutuste wastu umbusfliktuks muutusid, mille all mitmed korrapärajed asutused kannatasid. Rahwa poolt ei waadeta weel praegugi tarwilise usaldusega nende asutuste peale. Inglismaal ja Ameerikas suutsid detektiiv bürood kaunis kõrgele areneda, nii et nende tegewus kaunis laias ulatuses kuritege-

wuse wastu wõitlemiseks ja osalt oma-päraseks abiasutuseks ametkonnale kujunes. Saksamaal ei läinud neil asutustel aga torda jarnasele kõrgusele tõusta. Wäheste eranditeta jäi nende tegewus puht eraasjalikeks, mis peajasjalikult abieluwahelistes asjades, mitmesugustes järewalwamistes, teadete muretsemistes ja õiguslikes nõuandmises awaldus.

Et nende asutuste tegewus Saksamaal jarnase piiratud kaju omandas, tuleb peajasjalikult neis tegewate isirute arwesse panna. Kui küll ütsitud neist büroodest laitmata koosseisuga töötawad, ei saa aga seda suurema hulga kohta mitte ütelda, ja neis teeniwate hulgas on väga palju hingeliiselt musti isikuid. Just eradetektiiv büroodes leidub rohkesti isikuid, kes neile usaldud asju väga osawalt ainult eneste jaoks ära kasutada ostawad, ja kellede minewiku põhjal neid täitsa usaldamatuks lugeda tuleb. Selles nähtuses peitub aga tõsine hädaoht riigile kui ka kodanikkudele. Kodanikud, kes jarnastele „detektiividele“ oma asju usaldawad, saawad lähemalt ninapidi weetud — nad peawad suuri sissemaksumid maksuma ja saawad ebateateid. Tuleb ette, et jarnased detektiivid enamasti abielu asjades kase poole „kasuks“ korruga töötawad ja lõpuks seda poolt „wõiduse“, s. o. eesmärgile aitawad, kes rohkem maksta suudab. Ka otsekohegi wäljapressimisi juhtub detektiivide poolt, kes juhustliiselt mõne isiku salastüüst teada saanud. Teisest küljest püüawad kõik eradetektiivid eneste tegewusele ametlikku ilmet anda. Sagedasti kõlawad eradetektiiv asutuste nimetused wastawale politsei asutusele jarnaselt. Eradetektiivide teenistustunnistused on kriminaal politsei ametnikkude kaartidega jarnased. Et oma eesmärgile lähemale jõuda, on mitmed eradetektiivid kriminaal politseinikkudena esinenud ja on juhtunud, et nende poolt isegi konfiskeerimisi ette on wõetud. Konfiskeeritud kaupade kohta järelepärimised ja olemata ametnikkude peale kaebamised tõendawad rahwa petmist. Nii mõnigi põhjendud etteheide politsei ametnikkudele tuleb tema „wõistleja kontosse“ firjutada.

Kuid selle kõigega ei ole wõeldud, et üldise kõik detektiiv bürood mitteusalduswäärilised asutused oleksid. See pole sugugi tõsi — on Jumalale tänu siiski hea hulgase esimese klassi detektiiv büroosid, kes meister-

likult juhitud, täitja usaldusväärtiselt töötavad ja rahvale tõsist abi pakuvad.

Saksamaal on eradetehtiiv asutused kohustatud endid registreerima, kuid ühtlasi on siin arvamisele tulnud, et uusi lubasid enam välja anda ei tarvitseks. Seda seifutohtu tuleb ka õigets pidada. Nende

omapäralisi ülesandeid suudavad need asutused ka ilma sellekohase lubata teostada. Rahwa huvides oleks aga palju tähtsam, kui kodanikud eriti kõigis kriminaal asjus ainult politsei poole pöördusid. Kriminaal ametnikkude parem haridus ja usaldatavus on asja õiglase ja laitmata läbiviimise kindlustuseks.

Oigusteadusest.

Tsiwiil õigus.

Wann. adwokaat K. Mikfeldt.

Üleandmine (передача, traditio). Üleandmise all mõistetakse asja üleandmist ühe isiku poolt teisele jellega, et viimase peale omanduse õigust üle võtta. Üleandmine on sel viisil juriidiline akt, millega omanduse õiguse omandamine seouud, kuid rema alusel peab mangijugune juriidiline toiming olema, mis omanduse õiguse üleandmise peale püüud ja seaduse poolt teelarud ei ole, nagu ostu-muugi leping, kinnimine testament jne. Üleandmine utri ilma vastawa lepinguta omanduse õigust veel ei loo, sest asja võib näit. ajutiselt tarvitamisets ehk pandits üle anda.

Kagu juva teada, on omanduse õigus absoluurne õigus, mida tõik kohustatud on austama ja mitte rittuma. Sellepärast on aga ra tarwis, et uue jõe tekimine asja ja omandaja wahel tõikidel näha ja teada oleks, aga mitte ainult tahe isiku omawahelisel totruleppel ei põhjeneks. Leping on kohustaw ainult kontragentidel, tes teda jõlminud, tolmanda isitu kohustuste tekimiseks on veel teised juriidilised aktid tarwis, nimelt üleandmine (Balt. Gr. f. § 799).

Üleandmise akt saab mõnitord tõepoolest tehtud, näit. müüja annab ostjale asja otskõhe kätte, mõnitord aga arvatakse selle all ainult n. n. sümboolilist üleandmist, näit. müüja annab ostjale raudtee dublikaadid müüudud kaupade peale üle, ehk kaupade peale pannakse ostja märgid peale jne. Viimata waranduse üleandmine sünnib selle läbi, et antakse uue omaniku kätte mõtmed, dokumendid, inventaar jne. Kuid niijugune liht üleandmine, ehk küll vastawa lepingu põhjal, ei anna veel omandajale täielikku omanduse õigust, sest seaduse järel

on liikumata waranduse üleminek veel teiste tingimistega seotud, nimelt vastaw asutus peab omanduse õiguse üleminekut nõnda nim. hüpoteegi ehk preposti raamatutesse sisse kandma, mida kreposti jaostondades peetakse (§ 809). Liikumata waranduse omanikuks loetakse ainult seda isikut, kes kreposti raamatutes omanituna ära tähendatud. Niisamuti peawad seal kõik omanduse õiguse kitsendused ja koormatused, mis waranduse peal lasuwad, sissekandatud olema. Uuel omandajal ei ole enne sissekandmist mingijuguseid õigusi kolmanda isiku vastu, tema seisab wahetorras ainult wõõrandajaga, kelle käest tema aga nõuda võib, et see kõik abindud tarwitusele wõtaks waranduse ülemineku kreposteerimiseks.

Sagedasti tulewad juhtumised ette, kus üleandmine aga täitja üleltigne, nimelt, kui asi juba omandaja waldamises, näit. rentniku käes. Siis on küllalt, kui endine omanik ainult õiguse üleminekust teatab (§ 807).

Tähtajaline omandamine (пробрѣтательная давность). Viimaks võib asja omandada, kui see on teatud aeg isiku waldamises olnud. Selle juures nõuab aga seadus järgmisi tingimisi: 1) waldamine peab juriidilise aluse peal põhjenema. Need alused on: okkupeerimine, kõik juriidilised toimingud (lepingud ehk ühekõlgsed tahte awaldamised), pärimine (наследство), kohtu otsused jne. 2) Õiglasele teadmisel (bona fides), see tähendab, et waldaja peab kindlal arwamisel olema, et asja omandamiseks takistusi ei ole. 3) Isik peab

waldama, kui omanik (ввидѣ собственника) see tähendab, tema peab asja oma nimel pidama. Sellepärast, näit. ei wõi rentnik omanikuks saada, sest tema waldamine põhjendab teise isiku omanduse õiguse põhjal. 4) Waldamine peab kõik see aeg olema rahulik, katkestamata ja wastuwaidlemata (безспорное), ja 5) omanikul peab juridiline võimalus olema oma õigust teostada ehk tema tunnistamist nõuda. Kui temal need võimalused puuduvad, näit. alaealisel, siis pannakse iganemise käit seisma.

Kes neil tingimistel on liikumata warandust 10 a. waldanud, võib ennast selle waranduse omanikuks lugeda ja nõuda, et tema saaks, kui niisugune kreposti raamatutesse sisse kantud. Liikumata waranduse kohta on wananemise tähtaeg palju lühem, nimelt üks aasta (§ 854, 855).

Omanduse õiguse lõppemine. Omanduse õigus asja peale võib lõppeda tema omaniku tahtmise järel, näit., kui tema asja kellegile teisele annab, ehk ilma

tahtmiseta, näit., kui asi saab ära häwitatud, kui kohus mõistab asja teisele jne. Siin peab tähelepanekut pöörama konfiskeerimise (laegastuse) ja eksproprieerimise peale.

Konfiskeerimine seisab omanduse õiguse ärawõtmises riigi poolt, et sellega isikut karistada. Endistel aegadel tarwitasid walitsused konfiskeerimist väga sagedasti, et riigi kassat suurendada, kus juures harilikult wõeti ära süüdlase terve warandus. Praegusel ajal on riik sarnasest üleüldisest konfiskeerimisest loobunud ja konfiskeerimine on jäetud ainult üksikute asjade kohta, näit. konfiskeeritakse kontrabandi kaubad, kuriteo riistad jne.

Ekspropriatsiooni all mõistetakse sunduslikku (omaniku tahtmise vastu) waranduse tasulist wõõrandamist eraisikute käest riigi ehk seltskonna üldistes huwides. Eksproprieerida võib ainult riik ning selleks peab iga kord wastaw seadus wälja antud saama.

Teine kõrgemate politsei ametnikkude kursus.

Iskudwad p'rahemalt paremale poole lugedes: Siseministri adjutant D. Angelius, Raudteede politsei ülem Swast, politsei peawal. ülem Kuuben, siseministri abi Rübarsepp, kohtupalati prokuröör abi Rõut, kriminaalpol. peawal. ülem Kuus ja kriminaalpol. inspektor Litt.

Teine kõrgemate politsei ametnikkude kursus.

Teine kõrgemate politsei ametnikkude kursus algas 30. oktoobril ja lõppes 16. detsembril m. a.

Kursust kuulastid 30 välispolitsei ametnikku — pea kõik jaoskonna ülemad, kriminaalpolitsei ametnikke — 16 ja kaitsepolitsei ametnikke — 5. Peale selle olid kursustel 10 wabakuulajat.

Kursuse lõpetasid kõik, peale ühe kriminaal ametniku ja 4 wabakuulaja.

Kursusel wiibijad töötasid kõik väga hoolsasti ja

lõpuks samal teisel, et nende agaval ja energilisel tööil soovitawad tagajärjed olid ja etteloetawad õppeained tarwilisel määral õitide poolt omandatud said. See on ühtlasi rõõmustawaks tõenduseks, et eriti kõrgemate politseinikkude juures see kindel arusaamine läbi lõõnub on, et just teadmiste ja tegewuse ala tundmisel kõige kaaluwam tähtsus on, mis neile nende ametialal edukaks töötamiseks kõige usaldawamaks ja kindlamaks abinõuks on ja jääb.

Kirjadest toimetusele.

W. a. „Eesti Politseilehe“ toimetusele!

Et kogu Eesti Wabariigi teetwusel palju ja pikalt harutatud on kuidas politsei poolt maksude sissewõtmist lihtsustada ja hõlbustada, saadi wiimaks nüüd nii kaugelt, et hõlbustuse asemel justkandai feda korda mitmemõrdsest, mida eriti just maal asuwate raiooni ülemate kohta peab alla kriipsutama, mille kohta ka Teie lehes juba sõna on wõetud.

Peaa hädajunnil seletama, et maal ei ole praegune kord mitte sugugi otstarbekohane, sest praeguse raste korralduse juures on weel peale muu ka politseid diskreetiweriwaale elemendile wõimalus antud otse koera seijukorranii politsei ametnikku alandada ja taga kiusata.

Minul on juhtumisi juba olnud, kus kodanik lasab külla sündamerahuga enesele maksutähtaja kuulutada, siis maksutähtaja mõõdumisel waranduse üles kirjutada, oksjoni tähtpäewa kuulutada ja oksjoni tähtpäewal alles ulatab minule suuremeelselt ja iroonikilt hiritades 40 marka pihtu, juurde lisades, et — „ma käifingi mitmed korrad wallamajas ja oleksin wõinud ka ära maksta, kuid mulle pakkus nalja, et saab nüüd ometi näha, kui palju niisuguseid narre leidub, kes 40 margalise asjakese oksjonile ilnuwad, ja näha on küll, et meie wallas ei leidu neid ühtegi . . . no milal siis müümisega peale hakkate?“

Ja tänu kodaniku „suuremeelsusele“, et tema nüüdki ära maksis, sest oksjon oli küll kuulutatud, kuid ostjad ei tulnud. Ja mittemaksmise korral oleks tulnud jaoskonna ülemale jällegi raporteerida, uut oksjoni tähtpäewa kuulutama minna, oksjoni päewal jällegi kas tühjalt tagasi tulema ehk ise noid „narre“, nagu maksimaksija tabawalt ütles, enesega kusagilt kaasa tooma, et tõsiselt „oksjon“ ära pidada.

Siis on juhtumisi ette tulnud, et kodanik on näituseks kusagil teises maakonnas maksustatud,

kuid on asunud nüüd teise walda elama ja temale tuleb sealt maksuleht nüüdse elukoha järele, see kuulutatakse kodanikule ja kodanik raadab tõesti maksu wastawale kassale ära, kuid on profendib kas ära unustanud, on walesti wälja arwanud ehk läi lihtsust kaega: „mis protsent, wõi protsenti tahawad . . .“ ja maksuaja asutus on sunnitud neid uuesti tagand järele nõudma ja kohta peal algab raiooni ülemal jällegi rändamine ja nüüd juba tihti paari kuni kolme marga pärast, mis on niimõrd tühine summa, et kodanik waevalt selle arasaatmise peale mõtleks ehk see temal meelde tuleks. Ta patub raha, aga wastu wõtta ei tohi. Ta ise ära ei saada ja nii jääb järele ainult waranduse üleskirjutamine, et saawutada enesele raha wastuwõtmise õigust oksjoni päewal. Kui seesugust rasket ja kulukat tööd tõesti ainult mõne marga pärast tegema pead, pilget ja naeru kandes, siis tuleb niisugust seadust ja korraldust jootu mitteotstarbekohaseks lugeda.

Mul on praegu ligi paarkümmend 40—60 margalist maksulehte kogusummas wast 800—1000 marka. On enam kui kindel, et 5—6 kodaniku juures peaa waranduse üleskirjutamist toimetama ja seni kui need maksud diendatud saawad, on paberi ja posti kuludeks üfti juba mõne jaoskonna ülema wahel rohkem ära kulutatud, kui maksu ennast sisse tuli. Usjata pingutusel, iroonia ja saapa kulu weel peale kauba.

Ja kasu pole kustil, waid küll kahju niimõrd, kuiwõrd teine jooksew töö selle all kannatab.

Seepärast — kas jäägu maal endine maksude sissewõtmise kord maksmaks ehk kui see wõimalik ei ole, siis peaks ometi niipalju wõimalik olema, et maksude, millede summa alla 1000 marga wõi wähemalt alla 500 marga, sissewõtmise kord endiseks jääks.

Palun toimetust selles mõttes wastawate asutuste juures samme astuda. P. P.

Ametlik osa.

Sifeministri päewakäsjuga
12. jaanuarist 1923 a. nr. 2.

§ 2.

Uwaldan teadmiseks, et ministeeriumi asjade walitseja Joh. Soomann on kaitsepolitset peawalitsuse ülema kohustetäitjana kaitsepolitsei peawalitsuse asjaajamise, kassa ja muud endiselt ülemalt Eduard

Denfir'ilt wastuwõtnud ja oma ameti kohuste täitmisele asunud 5. jaanuarist j. a.

§ 3.

Uwaldan teadmiseks, et sifeministri adju-dant Oskar Anselus on asjade walitseja kohustetäitjana ministri kantsilei asjaajamise asjade walitsejalt Joh. Soomann'ilt wastu wõtnud ja oma ametikohuste täitmisele asunud 5. jaanuaril j. a.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 67. J. A. Küsimus. Kes on õigus-tatud seaduses ettenähtud tasu saama salakaubawedaja kinniwõtmise eest, kas faktiline kinniwõtja alam teenija wõi tema ülem, kes kinniwõtmise juures ei olnud, waid ainult asjaolu protokolleeris.

Wastus. Wabariigi Walitsuse seadusliku korralduse põhjal 6. sept. 1920 a. („R. L.“ Nr. 155/156) §§ 17 ja 18 põhjal jaotakse raha järgmiselt: kinniwõtjale 50 %, selle ametkonna (wedumstwo) teenijatele, kus salakauba kinniwõtja teenistuses — 25 % ja riitale 25 %. Ametkonna teenijatele mitnem % jaotatakse kõigi teenijate wahel, salakauba kinniwõtja wälja arwatud, ühetasafelt ära. Kui salakaup § 7 põhjal ühes wedajaga on tabatud, siis jaotatakse konfiskeeritud asjade ja weoabinõude müügist saadud raha ja tollirahw järgmiselt: kinni-

wõtjale 70 %, selle ametkonna teenijatele, kus salakauba kinniwõtja teenistuses on — 15 % ja riitoile 15 %. On aqa salakaup wedajata tabatud, siis jaotatakse konfiskeeritud kraami müügist saadud raha § 17 ettenähtud forras.

Nr. 46. Raiooni ülem W. Küsimus. Kas on krundi omanikul õigus taliteed finni panna, mis mitmed aastad tarwitusel on olnud ja üle heinamaa ja korjamaa läheb, mille kaudu mitme walla elanikud linnaa ühenduses on, — ja mitte läbipeasemise pärast teekäijad politsei poole pööravad tee lahti tegemiseks.

Wastus. On õigus, kui sarnane teetarwitamine serwitutide kinnitamise korras kohuraamatutesse fiske kantud pole, nagu see B. E. S. § 1262 ettenähtud.

Wäljaandja: **Toimetuskomisjon.**

Wastutaw toimetaja: **C. Maddison.**

Tegelik toimetaja: **A. Rogermann.**

Kuulutused.

Tunnustakse maksusetaks järgmised kadumaläinud isikutunnistused:

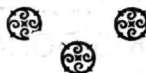
K a l a m, Keet Hansu t., w. a. Abja wallawal. 10. 12. 19 a. nr. 920. (5825)
B l u m, Miide Karli t., w. a. Kuresaare l. pol. jsk. 8. 12. 19 a. nr. 1520. (9127)
S u n i k, Teodor Timofei p., w. a. Slobodka wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 129. (9179)

R o w o s c h i l o w, Iwan Pawli p., w. a. Wõru maak. pol. ülema p. 22. 4. 21 a. nr. 106. (9188)
E n d e m a n n, Jüri Abrami p., w. a. Rõnnu wallawal. 8. 5. 20 a. nr. 1034. (9852)
W i s k a r, Eduard Aleksandri p., w. a. Kolga wallawal. 20. 1. 21 a. nr. 1680. (9854)
T u b e r i k, Karl Hansu p., w. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 3. 3. 20 a. nr. 8050. (9855)

- Leontjew, Wassili Nestori p., w. a. Pää-
 nemagf. pol. ülema p. 12. 6. 22 a. nr.
 1992. (9856)
- Wolmer, Peeter Peetri p., w. a. Une-
 Wõidu wallawal. 1919 a. (10086)
- Soov, Jda Hendriku t., w. a. Elustwere
 wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 313. (10087)
- Braumann, Hans Hansu p., w. a. Suu-
 re-Rõpu wallawal. 24. 4. 20 a. nr. 922.
 (10088)
- Gitspuu, Konstantin Martini p., w. a.
 Tarou wallawal. nr. 898. (10189)
- Kaljuora, Johan Peetri p., w. a. Tall.
 I. pol. 1 jsk. 17. 10. 22 a. nr. 465. (10558)
- Sepp, Johannes Karli p., w. a. Tall. I. pol.
 2 jsk. 19. 12. 19 a. nr. 3557. (10561)
- Brinkmann, Luitse Gustawi t., w. a.
 Tall. I. pol. 1 jsk. 14. 1. 20 a. nr. 7184.
 (10562)
- Schuster, Julianne Mihkli t., w. a. Tall.
 I. pol. ülema p. 18. 2. 20 a. nr. 11216.
 (10563)
- Böttker, Elfe Aleksandri t., w. a. Tall.
 I. pol. 1 jsk. 19. 12. 19 a. nr. 1967. (10565)
- Lemanski, Wiktor Tšeslawi p., w. a.
 Tall. I. pol. 6 jsk. 19. 10. 21 a. nr. 9762.
 (10566)
- Suut, Karl Karli p., w. a. Tall. I. pol. 1
 jsk. 12. 12. 19 a. nr. 2976. (10567)
- Teinbera, Johannes Hansu p., w. a.
 Tall. I. pol. 1 jsk. 18. 11. 21 a. nr. 13692.
 (10568)
- Solostow, Roman, w. a. Kuresaare I.
 pol. ül. v. 1920 a. (10610)
- Paju, Johannes Karli p., w. a. Rägavere
 wallawal. 12. 12. 19 a. nr. 79. (10748)
- Pürjema, Rudolf Aleksandri p., w. a.
 Kälvi wallawal. 14. 12. 19 a. nr. 389.
 (10749)
- Einmann, Anton Karli p., w. a. Pada
 wallawal. 9. 12. 19 a. nr. 703. (10750)
- Niek, Johan Reediku p., w. a. Pihtla
 wallawal. 30. 1. 20 a. nr. 310. (10879)
- Wassil, Suoo Väiri p., w. a. Buurmonni
 wallawal. 16. 9. 20 a. nr. 1168. (10910)
- Krukkaar, Eduard Gustawi p., w. a.
 Kudina wallawal. 1. 11. 20 a. nr. 584.
 (10909)
- Feder, Soldemar Maali p., w. a. Kure-
 ma wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 442.
 (10908)
- Punsõn, Anna Karli t., w. a. Sanoaste
 wallawal. 13. 12. 19 a. nr. 48. (10907)
- Sunapu, Johannes Jaani p., w. a. Jõ-
 gewa wallawal. 16. 4. 20 a. nr. 939.
 (10906)
- Taras, Heinrich Mardi p., w. a. Jõawa
 wallawal. 7. 12. 19 a. nr. 47. (10905)
- Naren, Karl Johannese p., w. a. Buur-
 manni wallawal. 6. 2. 20 a. nr. 879.
 (10904)
- Reinmann, Mide Gustawi t., w. a.
 Tartu I. pol. 3. jsk. 20. 1. 20 a. nr. 8502.
 (10903)
- Rosjadkin, Awan Stepani p., w. a.
 Wastnarwa wallawal. 3. 7. 20 a. nr. 964.
 (10902)
- Siffa, Oskar Peetri p., w. a. Elustwere
 wallawal. 14. 12. 19 a. nr. 371. (10901)
- Baumann, Naan Väiri p., w. a. Bai-
 mastwere wallawal. 9. 4. 20 a. nr. 617.
 (7000)

A. BRANDMANNI

SCHOKOLAADI, KOMPWEKKIDE JA
 :: BISKWIIDI TEHASED ::

WÄIKE TARTU M. 4. - KÕNETRAAT 15-94.

Shokolaad

Renommée

A.-S. «Renommée»

Wabrik — Wolta tän. nr. 3
Konfor — Wana Wiru tänaw 13
Tallinn 9491

OKSJONI KUULUTUS.

24. jaanuaril 1923 a. kell 12 saab Jõelethtme vallamajas Aleksander Kallase uus poleeritud kummut hinnatud 3000 marga peale, tolliraha võla tasumiseks, oksjoni teel ära müüdüd. Enampakkumine algab hinnatud hinnast.

Anijal, 8. jaan. 1923 a. nr. 6314.

Raasiku politsei jaoskonnatülem Tobias.

Saapakreem

„NEWA“

mis juba laiemalt tuntud ja teatud, on ikka kõige kasulikum tarvitada.

„Newa“ annab hea läike, hoiab naha pehme ja kaitseb wee vastu.

Saada igast kauplusest. Tööstus asub Tallinnas, Baltiski maanteel nr. 20.

Inglis-Eesti

Import Kompany LTD,

Tallinn, Wana Wiru tän. nr. 12

Telefon: 3—55 Telegr. Angloest.

Käsikustutus „Minimax“ ainu-
aparaatide müük.

Berlini A.-S-i „Iffa“

kõigi tulekustutus abinõude
ainumüük wabrikutele ja tule-
tõrje seltsidele.

Peale selle pritsid, mootor-
pritsid, gummist weejuhed jne.

11807

G. SCHEEL & Ko.

TALLINNAS.

ASUTATUD 1884. A.

Toimetab kõiksugu pangaärilisi
:: transaktsioone. ::

6634